

حضور معلمان هنر در

دوسالانه المملانی خوشنویسی ایران

گزارش

اشاره

اردیبهشت و خردادماه ۱۳۹۱ شهر «هنر بنیاد» قزوین به عنوان پایتخت هنر خوشنویسی ایران، مهم‌ترین رخداد هنری را با دومین دوسالانه خوشنویسی تجربه کرد. اولین دوسالانه در سال ۱۳۸۹ برگزار شد. در راه‌اندازی و بنیان‌گذاری حرکت دوسالانه استاد فقید مرحوم ابوالحسن محمص مستشاری که خود از دبیران هنر و پیش‌کسوتان آموزش و پرورش بود، نقش مؤثری داشت و اینک در دو سالانه دوم، آن معلم وارسته با ذکر خدمات هنری‌اش مورد تقدیر قرار گرفت. دوسالانه از بخش‌های متنوعی چون بخش مسابقه، نمایشگاه (با حضور استادان پیش‌کسوت و مدعو در خطوط چهارگانه)، بخش بین‌الملل، بخش قطعات کتابت و بخش ویژه شکسته نستعلیق با یاد استاد کل درویش عبدالمجید طالقانی (۱۱۸۵-۱۱۵۰ ه.ق) تشکیل شده بود. مسئولان برگزاری بر این باورند که توجه به هنر خوشنویسی به عنوان یک هنر بالذات زیبا، بدون دربرداشتن تذهیب و پیرایش و آرایش می‌تواند نقطه عطفی در جریان جشنواره‌های خوشنویسی کشور محسوب گردد. بر این اساس، این باور وجود دارد که یک اثر خوشنویسی واجد همه زیبایی‌های بصری است و هدف از برگزاری دوسالانه ارتقای حس زیباشناختی و درک بصری برای عموم مردم و توسعه عمومی هنر خوشنویسی بوده است. نکته قابل توجه این دوسالانه حضور خوشنویسان جهان اسلام در شیوه‌های نسخ و ثلث و نقاشی‌خط بود که سطح خوشنویسی این کشورها را در مقایسه با ایران به نمایش می‌گذاشت و بیننده می‌توانست ریشه و عمق هنر خوشنویسی ایران را در آینه کیفیت سایر آثار به راحتی ارزیابی کند.

از نکات قابل توجه دیگر، حضور گسترده خوشنویسان فرهنگی، مدرسان تربیت معلم و هنرمندان معلم در بخش‌های مسابقه و نمایشگاه بود. این نکته نشان می‌دهد که همکاران حوزه هنر آموزش و پرورش از رخدادهای فرهنگی و هنری مهم کشور با عنایت ویژه استقبال و استفاده می‌کنند و همین توجه، پویایی و روزآمدی اهل هنر آموزش و پرورش را گواهی می‌دهد؛ رویه‌ای که با برطرف شدن موانع نهادینه خواهد شد.

دوسالانه، ویژه‌نامه‌ای با عنوان «دریچه هنر» چاپ و عرضه کرده بود که حاوی نکات کلیدی و برخی گفت‌وگوهای مفید بود و چند و چون دوسالانه را به علاقه‌مندان گزارش می‌داد. نحوه برگزاری مسابقه یکی از ویژگی‌های این جشنواره به‌شمار می‌آمد؛ به این ترتیب که مسئولان با انتخاب موضوع نگارشی واحد در هر یک از خطوط نستعلیق، شکسته، نسخ و ثلث، اندازه قلم و قالب نوشتن را برای بروز خلاقیت‌های فردی آزاد اعلام کرده بودند. ملاحظه قطعات نوشته شده نشان از رشد خیره‌کننده قلم به‌دستان جوان داشت. این نکته راه را بر داوری سلیقه‌ای بسته بود و داوری‌ها تا اندازه درخور توجهی به روش مبتنی بر معیار استوار شده بودند و از این طریق برگزیدگان انتخاب می‌شدند. برای برگزیدگان جوایز قابل توجهی در نظر گرفته شده بود.

یکی دیگر از اهداف دوسالانه، ایجاد فضای مناسب برای فروش آثار و کمک رساندن به موضوع مهم اقتصاد هنر است؛ امری که جای خالی آن را در بخش هنر وزارت آموزش و پرورش می‌توان احساس کرد. اگر مصوبه دولت مبنی بر اختصاص یک دهم بودجه برای خرید آثار هنری جنبه اجرایی پیدا کند و متولیان خرید آثار، همکاران فرهنگی و نخبگان هنر آموزش و پرورش را در اولویت قرار دهند، بدون تردید حرکتی مهم و انگیزه‌بخش در حوزه هنر تعلیم و تربیت به‌وقوع می‌پیوندد.

قطعات بسیار زیاد و متنوع خوشنویسی در دوسالانه جلوه‌هایی کوچک از عشق و علاقه زیاد مردم کشورمان به هنر خوشنویسی را نشان می‌داد. شهر قزوین نیز به راستی شایسته این جشنواره بزرگ خط بود.

از آنجا که به‌طور حتم بسیاری از دبیران و مدرسان هنر نتوانسته‌اند از این نمایشگاه در سرای سعدالسلطنه (یکی از بناهای تاریخی قزوین) بازدید کنند، تعدادی از قطعات خوشنویسی ارائه شده در آنجا را در مجله رشد آموزش هنر به نمایش می‌گذاریم.

خط: علی فرزانه، مدرس تربیت معلم اصفهان